

Bratislava, 3. júla 2014

Coface: Čo možno očakávať pred nadchádzajúcimi voľbami v Turecku? Rastú obavy z vývoja ekonomiky

- **Vonkajší deficit by sa mal v roku 2014 znížiť, očakáva sa aj pomalší rast**
- **Inflácia zostane vyššia než stanovila za cieľ turecká centrálna banka, aj vzhľadom na oslabenie líry a vysoké ceny potravín**
- **Politické riziká je potrebné naďalej monitorovať**
- **Globálne zhoršenie rizík, okrem externe orientovaných priemyselných odvetví.**

V roku 2013 vykázala turecká ekonomika silný rast o 4%. Podporil ju hlavne rastúci domáci dopyt. Výdavky na spotrebu a investície napríklad prispeli k rastu ekonomiky krajiny 3,7 bodu, respektíve 1,1 bodu. Tempo rastu znížil len čistý vývoz, a to o 2,3 bodu, kedy zároveň spomínaný silný domáci dopyt zvýšil dovoz. Spolu s vysokými cenami potravín a silným znehodnocovaním líry koncom roka 2013 sme však boli svedkami nárastu inflácie v Turecku na 7,4%, čo bolo viac, ako za cieľ stanovila centrálna banka (5%).

Vzhľadom na nadchádzajúce augustové prezidentské voľby v Turecku je však Coface opatrná pri posudzovaní úverového rizika v tamojšom firemnom sektore. Ak totiž politické napätie opäť vzrastie, ako sa to stalo v decembri 2013 a aj v januári tohto roka, investori môžu utiecť z krajiny. To by spôsobilo výkyvy na devízových trhoch nehovoriac o negatívnom dopade na externý dlh firiem, ktorý je už beztak na rekordných úrovniach.

Okrem toho, tento rok sa očakáva spomalenie rastu v súvislosti s oslabením domáceho dopytu. A to jednak z dôvodu vyšších úrokových sadzieb a jednak z dôvodu opatrení, ktorých cieľom je obmedzenie nadmerného rastu úverov. V súvislosti so spomalením rastu však možno očakávať nárast nezamestnanosti. Tá bude rásť v krátkodobom a strednodobom horizonte. Silné znehodnotenie meny v januári a februári so spomínaným nárastom nákladov na úvery vytvorilo zároveň riziká v súkromnom sektore. Firmám vzrástli výrobné náklady a znížili sa im marže. Aj preto Coface už v marci znížila rating Turecku na A4 s negatívnym výhľadom.

„S ohľadom na tieto okolnosti bude úverové riziko v sektoroch, ktoré závisí hlavne od domáceho dopytu, vyššie. Externe orientované odvetvia budú naopak vo výhodnejšej pozícii, pretože ťažia z oživenia v Európe - hlavného obchodného partnera Turecka, ale aj zo slabšej líry,“ konštatuje Selt Iyigun, ekonóm Coface pre región Blízkeho východu a severnej Afriky.

- **Stavebníctvo: Údaje za prvý štvrt'rok sú priaznivé, ale dopyt po bývaní slabne**

Zníženie domáceho dopytu a zvýšenie úrokových sadzieb by sa malo negatívne odraziť na vývoji v stavebníctve. Počas prvého štvrt'roka boli síce tržby z bývania silnejšie, než sa očakávalo, keď medzikvartálne klesli len o 6 percent. Avšak podiel domov financovaných

prostredníctvom hypoték klesol v rovnakom období až o 30 percent. V krátkodobom až strednodobom horizonte tak môže rast úrokových sadzieb zatlačiť na tržby. To by mohlo zároveň nepriaznivo ovplyvniť odvetvia, ktoré úzko súvisia so stavebníctvom – od výroby cementu, kovov, ocele, až po výrobu bielej techniky a podobne.

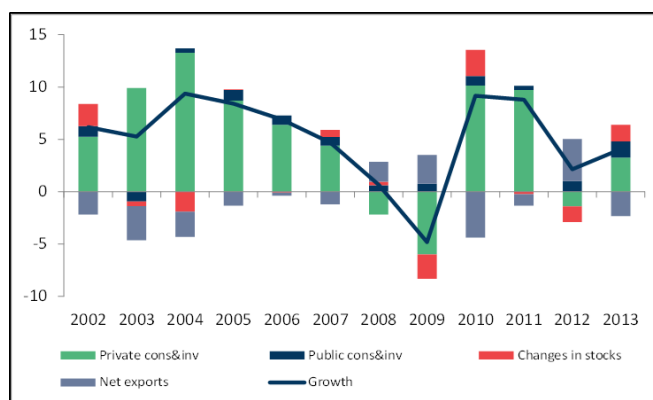
• Textilný a odevný priemysel ťaží zo slabej meny aj návratu európskych klientov

Znehodnocovanie líry vytvára pre textilný a odevný priemysel výhodu, pretože výrobky sú konkurencieschopnejšie. Tieto odvetvia sa už teraz tešia z blízkosti k európskym trhom (ich hlavných odberateľov), no výhodou pre nich sú aj silné kapacity a obrovský strojový park. Prvé údaje skutočne ukazujú, že oživenie v Európe pomohlo exportu textilného a odevného priemyslu Turecka na starý kontinent. Vzhľadom na to, že Spojené štáty a Európska únia zvažujú podpísanie dohody o obchodnom a investičnom partnerstve, investovanie vo východnej Európe by mohlo byť dobrou stratégiou pre tureckých výrobcov. Umožnilo by im to totiž ďalej vyvážať do Spojených štátov bez cla. Tento rok by práve vývoz mohol kompenzovať spomalenie domáceho dopytu. Pre tieto odvetvia však zostáva rizikom hlavne volatilita menových kurzov a ceny surovín. Dané sektory by tak mali zväziť ako kľúčové orientovať sa v strednodobom a dlhodobom horizonte na budovanie značiek, výskum a vývoj.

• Automobilový priemysel: Pokles predaja na domácom trhu, zameranie sa na vývoz

Obmedzenia týkajúce sa spotrebiteľských úverov, zvýšenie daní a znehodnotenie líry pravdepodobne poškodia domáci predaj áut. Predaj ľahkých úžitkových vozidiel a osobných áut sa už za prvý štvrtrok od januára do apríla prepadol medziročne o 25,5 percenta. Na druhej strane, práve oslabenie líry a oživenie na európskych trhoch by exportu áut mohlo pomôcť. Ten sa zvýšil tento rok už medziročne o 4 percentá. Aj preto by akékoľvek zmiernenie daňovej záťaže pomohlo priemyslu ťažiť zo silného potenciálu na domácom trhu a bolo by tiež dôležitým faktorom pre zlepšenie exportnej výkonnosti.

Čo sa najviac podieľa na raste tureckej ekonomiky (v %)

P R E S S R E L E A S E

Pozn.: Coface posudzuje riziko krajiny meraním priemernej miery nesplácania zo strany podnikov v danej krajine v rámci svojich obchodných operácií v krátkodobom horizonte. Netýka sa to štátneho dlhu. Aby Coface určila riziko krajiny, hodnotí výhľad krajiny z ekonomickej, finančnej a politickej stránky v spojení s platobnými skúsenosťami Coface a vyhodnotením podnikateľskej klímy.

Coface hodnotí úroveň rizika v siedmich stupňoch: A1, A2, A3, A4, B, C, D.

KONTAKT PRE MÉDIÁ:

Slávka Boldocká - 0918805510, slavka@mediamedia.sk

O spoločnosti Coface

Skupina Coface, svetový líder v poistení pohľadávok, ponúka spoločnostiam po celom svete globálne riešenia pre riadenie rizík pohľadávok. V roku 2012 skupina dosahovala konsolidovaný obrat 1,6 miliardy eur. Takmer 44 000 zamestnancov v 66 krajinách poskytuje lokálne služby na medzinárodnej úrovni. Poisťuje tiež pohľadávky z obchodov realizovaných 35 000 firemnými klientmi vo viac než 200 krajinách sveta. Každý štvrťrok Coface publikuje svoje hodnotenie rizík 158 krajín sveta, ktoré je založené na jedinečných znalostiach platobnej morálky v krajinách a odborných znalostiach 350 underwriterov. Vo Francúzsku Coface poskytuje verejnoprávne exportné záruky z poverenia francúzskeho štátu. Coface je dcérskou spoločnosťou Natixis, ktorá je súčasťou skupiny BPCE a zameriava sa na finančné investičné riadenie a špecializované finančné služby. Na Slovensku pôsobí Coface Slovakia od roku 1993.

www.coface.com